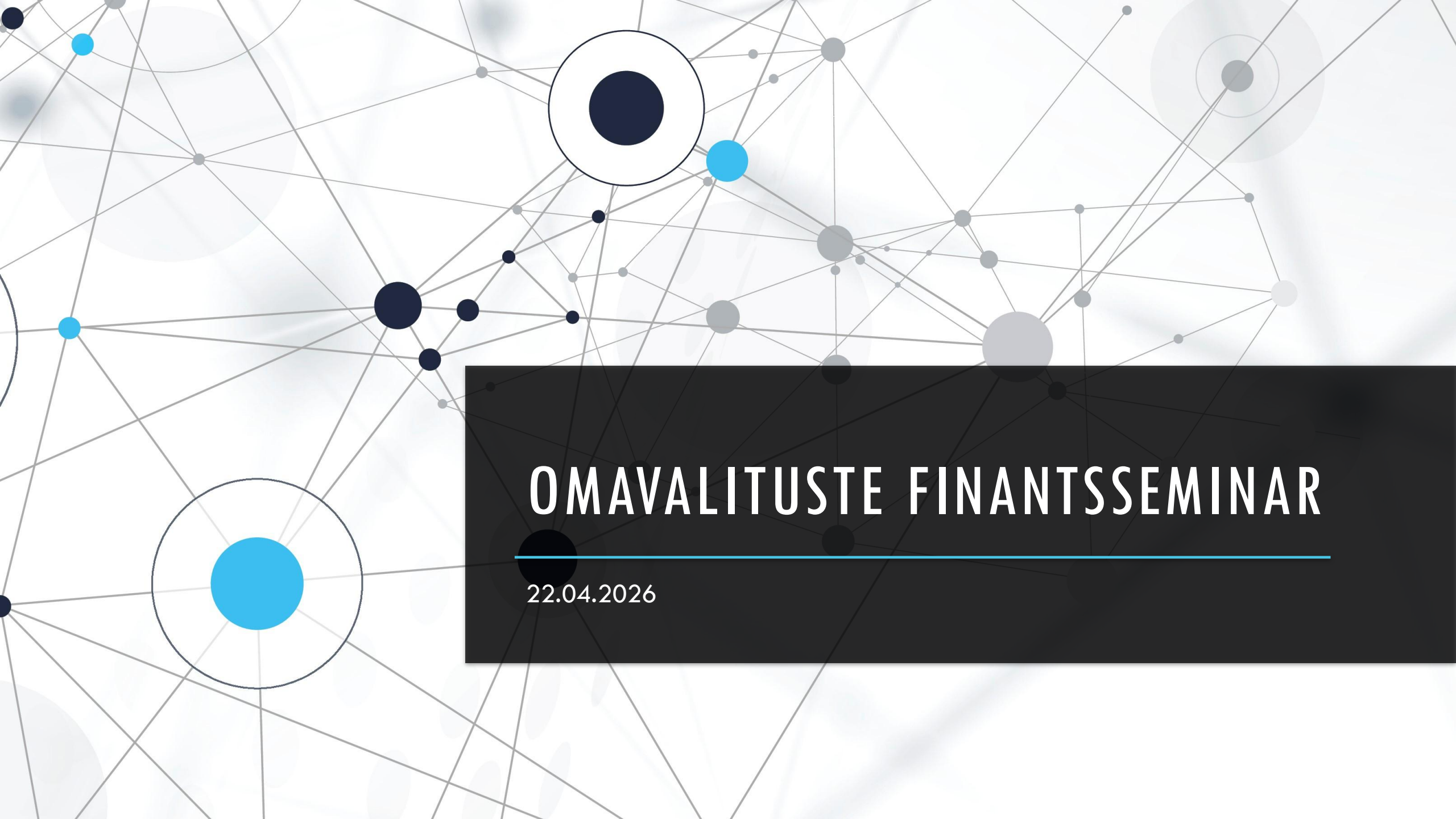

OMAVALITUSTE FINANTSSEMINAR

22.04.2026

Suur tänu osalemast!

Kas kohtume taas järgmisel
aastal... ja ehk Saaremaal?

Ilusat jätku ja head aega!

2025

PÄEVAKAVA

Aeg	Teema
10:30 – 10:40	Tervitus
10:40 – 11:15	Liis Lepik: „Selgus tasuliikides ja uus ATS”
11:15 – 12:15	Erki Paul Ridal: „Tähelepanekud toetuste kajastamisel ja konsolideerimiskanntes”
12:15 – 12:45	Sulev Liivik: „Mida toovad kaasa KOFS muudatused”
12:45 – 14:00	Lõunapaus

TERVITUS

Seminari avasõnad teeb
Laura Heinsaar, kellel on ligi
20-aastane kogemus
finantsvaldkonnas ning tugev
taust kohaliku omavalitsuse
eelarvestamises.

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOV finantsvaldkonna seminar

Liis Lepik

Riigihalduse osakond, nõunik

KOGUPALK

FIKSEERITUD PALGA
OSA

EBAREGULAARNE PALGA
OSA

PÕHIPALK

MUUTUVPALK

- Tulemuspalk
- Lisatasu täiendavate teenistusülesannete täitmise eest
- Preemia erakordsete teenistusalaste saavutuste eest

LISATASUD

- Valveaja
- Ületunnitöö
- Ööajal ja riigipühal tehtav töö
- Lisatasu puuduva ametniku ülesannete täitmise eest

PÕHIPALK

- Põhipalk on määratud ametikoha teenistusülesannete ning ametniku teenistusala teadmiste, oskuste ja kogemuste põhjal.
- Ametniku põhipalka ei tohi ühepoolset vähendada (va üldise majanduslanguse korral kui ametiasutuse eelarve väheneb).
- Asutuse palgajuhendis nähakse ette ametikohale vastav põhipalk või põhipalga vahemik.

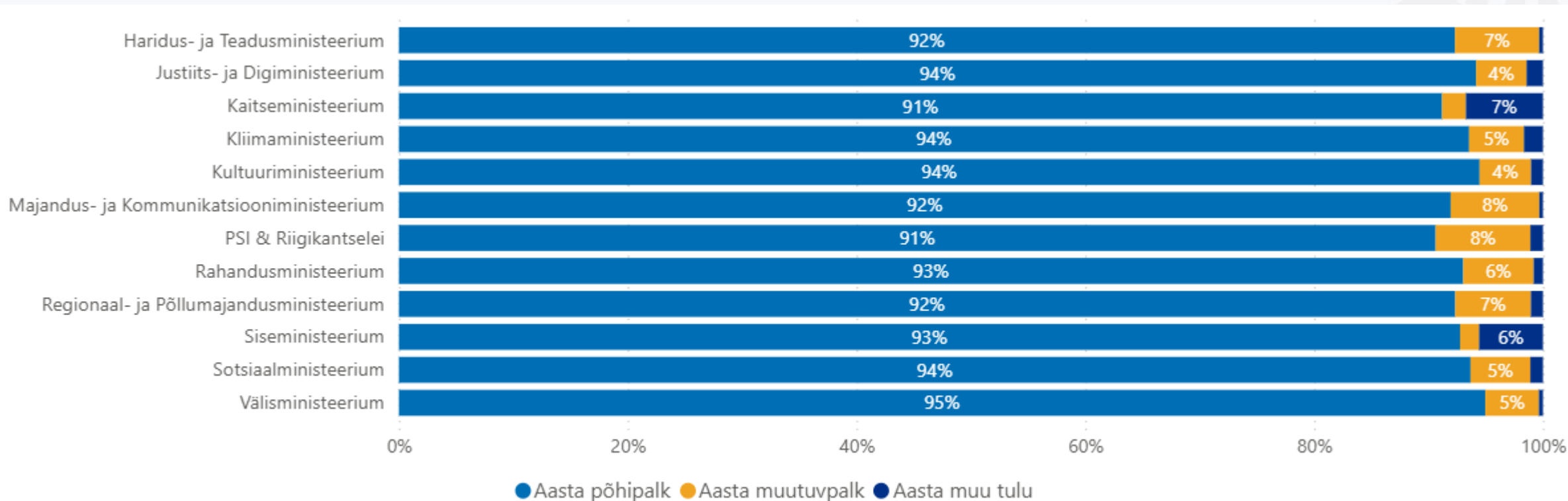
MUUTUVPALK

- Muutuvpalka võib kalendriaasta jooksul ametniku põhipalgale juurde maksta kuni 20% ametniku aastasest põhipalgast.
- Asutuse palgajuhendis nähakse ette muutuvpalga maksmise tingimused ja kord.
- Riigikohtu otsus Martin Repinski kaasuses – aasta jooksul teenistusest lahkuvale ametnikule võib maksta muutuvpalka kuni 20% tema aastasest põhipalgast.
- ATSi käsiraamatu varasem tõlgendus (lk 205) - kui põhipalga vähenemine on ette teada, tuleb seda muutuvpalga maksmisel kavandatava aastase põhipalga arvestamisel arvesse võtta.

LISATASUDE MÄÄRAD

- Valveaeg - Vähemalt 1/10 tema põhipalgast (ATS, § 38 lg 3)
- Ületunnitöö – 1,5-kordne põhipalk (ATS, § 39 lg 6)
- Ööajal tehtav töö – 1,25-kordne põhipalk (ATS, § 40 lg 3)
- Riigipühal tehtav töö – 2-kordne põhipalk (ATS, § 40 lg 4)
- Puuduva ametniku ülesannete täitmise lisatasu – asendava ametniku põhipalgast proportsionaalselt ülesannete mahuga (ATS § 57 lg 4 ja lg 5).
- Lisatasude maksmisele ei kehti ATS § 61 lg 5 muutuvpalga ülempiir.
- Valveaega, ületunnitööd, ööajal ja riigipühal tehtavat tööd võib ametniku taotlusel hüvitada vaba ajaga.

Kogupalga jaotus palgakomponentide lõikes ministeeriumite valitsemisalade asutustes , 2025

- Valitsemisalade asutustes on muutuvpalka osa aasta kogupalgast keskmiselt 4-8%.
- SiM ja KaM valitsemisalades on suurem osakaal eriseadustega ette nähtud lisatasudel.

Mis on avalik teenistus

- Avalik teenistus on ametniku või töötaja poolt **töötamine riigi või kohaliku omavalitsuse ametiasutuse heaks**. Avalik teenistus hoiab riigi järjepidevust ja tagab kõigile kättesaadavaid elutähtsaid teenuseid, nagu haridus, tervishoid ja turvalisus (politsei, pääste, riigikaitse).
- Avaliku teenistuse seadus (ATS) sätestab avaliku teenistuse korralduse ja ametniku õigused ja kohustused.
- Ametnik menetleb taotlusi, juhib ametiasutust, osaleb poliitika kujundamises või viib läbi järelevalvet. Temaga ei sõlmita töölepingut, vaid ta "nimetatakse" ametisse. Töötaja teeb toetavat tööd (nt raamatupidamine või IT). Tema on riigiasutuses tööl tavalise töölepinguga.
- 2024. a seisuga oli avalikus teenistuses 28 456 teenistujat, sh 19 215 ametnikku ja 9241 töötajat. Neist riigi ametiasutustes ca 6900 ametnikku, 9200 eriteenistujat (nt pääste- ja politseiametnik) ja 6600 töötajat
- KOVis ca 3000 ametnikku ja 2600 töötajat.

ATSi muutmise vajadus

- Kehtiv avaliku teenistuse seadus jõustus 2013. aastal. Peamine muudatus oli ametnike ja töötajate eristamine tulenevalt nende töö sisust. Samuti sõnastati seadusesse mitmed olulised avaliku teenistuste põhimõtted.
- Väljakutseks on osutunud samas ametiasutuses tööl olevate ametnike ja töötajate erinev kohtlemine, kuigi ühiskonna jaoks esindab ka töötaja ametiasutust ja laiemalt riiki.
- Lisaks võrsus seaduse ajakohastamise vajadus kümne aastaga kogunenud rakenduspraktikast (juhtimine, värbamine, koondamine, puhkuste aegumine jm).
- Eelnõu ei kaota ametnike ja töötajate vahetegu ega muuda avaliku teenistuse põhimõtteid.

Eelnõu eesmärk

- Eelnõu säilitab avaliku teenistuse atraktiivsuse ning võimaldab riigil parmini kohaneda võimalike muutustega majanduses, ühiskonnas või tehnoloogias.
- Eesmärgiks on vähendada põhjendamatud erinevusi ametnike ja töötajate vahel, läbi juhtide tähtajalisuse soodustada oskusteabe liikumist asutuste vahel ja roteerumise luua paremad karjäärivõimalused avalikus teenistuses ning muuta värbamine paindlikumaks.

Eelnõu peamised muudatused

ATS eelnõu:

1. Muudab ühetaolisemaks ühes ametiasutuses töötavate ametnike ja töötajate töötingimusi puudutav regulatsioon - nt palga-, koondamistingimuste või eetikanõuete kohaldamisel.
2. Tekitab juurde paindlikkust juhtimises, värbamises või roteerumises - muutes keskastmejuhid tähtajaliseks, võimaldades leida asendajaid lihtsustatud tingimustel või lubades töötajatel roteeruda ametnikuks ja vastupidi.
3. Loob ja ühtlustab motiveerimisvõimalusi ja vähendab bürokraatiat – tulemus või lisaülesannete tasu piirmäär 30% aastapalgast, riiklikult tähtsate projektide tulemustasu, raviga seotud sõidu- ja majutuskulud

Eelnõu peamised muudatused KOVide vaatest

- KOV ametiasutuse töötajatele kohaldatakse edaspidi: eetika, tähtajaline tööleping, tähtajaline üleviimine ja palgakorraldus.
- **Eetika** – ametnikueetika asemel avaliku teenistuse eetika
- **Ajutiselt äraoleva ametniku asendamine** – määratud ajaks saab isiku nimetada ametikohale ilma konkursita, kuid mitte kauemaks kui 18 kuud (1 x saab seda tähtaega pikendada kuni 18 kuuks).
- **Tähtajaline teenistussuhe ja tööleping** – valla- või linnavalitsuse struktuuriüksuse juhi, valla või linna ametiasutuse juhi ja tema asetäitja ning talle vahetult alluva juhi võib nimetada ametikohale viieks aastaks. Vastav (volikogu) otsus/määrus peab kehtima ühetaoliselt kõikidele sarnaseid teenistusülesandeid täitvatele teenistujatele. Ametiaja piirangut ei ole. Töölepingule kohaldatakse põhimõtet, et pärast teistkordset pikendamist muutub tähtajatuks. TLS § 100 lg 3 ei kohaldu.
- **Arengu- ja hindamisvestluste pidamine** – vähemalt kord aastas asemel on sätestatud seaduses, et neid tuleb pidada regulaarselt.
- **Tähtajaline üleviimine** – tähtajalise üleviimise korral võib tähtaega pikendada poolte kokkuleppel vastavalt vajadusele rohkem kui üks kord. Ametniku võib tähtajaliselt viia üle ametiasutuse töötaja töökohale. Ametiasutuse töötaja võib tähtajaliselt üle viia ametikohale kuni 18 kuuks, seda võib pikendada 1 x kuni 18 kuuks.
- Ühekordne suuremahulise projekti tulemustasu alused (tingimused ja makse otsustab VV).
- Muutuvpalga erakorraline piirmäär kuni 30% aastasest põhipalgast (kehtiv ja tavamäär 20%).
- Ametniku koondamisest etteteatamise aja sidumine konkreetsetes asutuses oldud ajaga.
- Palgakomponentide sätestamine töötajatele (muutuvpalga jm tasude ühtlustamine).

Keskastmejuhtide tähtajalisus

- Keskvalitsus

- Riigisekretärile, ministeeriumi kantslerile, asekanstlerile, valitsusasutuse juhile ja tema asetäitjale vahetult alluv **juht**, kellele vahetult alluvad ametnikud või ametiasutuse töötajad, sõlmitakse **tööleping või nimetatakse ametisse viieks aastaks**.

- Viie aasta järel konkurss, kus juht saab samuti kandideerida. Erinevalt tippjuhtidest ei seata keskastmejuhtide ametiaegadele piiranguid.

- Kohalikud omavalitsused

- **KOV** volikogu **võib** viie aastast tähtajalisust kohaldada valla- või linnavalitsuse struktuuriüksuse juhtidele, valla või linna ametiasutuse juhtidele ja nende asetäitjatele ning neile vahetult alluva juhile.

- Tähtajalisuse või tähtajatuse otsus kehtib **KOVis tervikuna**, mitte üksiku ametikoha/asutuse lõikes.

- Põhiseaduslikud institutsioonid jt.

PSIda keskastmejuhid **jätkavad kehtivas süsteemis**, ehk tähtajatuna. Eelnõu ei puuduta ka tegevväelasi.

Ühekordne suuremahulise projekti tulemustasu

- Volitusnorm Vabariigi Valitsusele ühekordne suuremahulise projekti tulemustasu maksmiseks. Projekti nõuded, eesmärgid, väljamakse summa ja hindamiskomisjoni koosseisu kehtestab valitsus.
- Suure ühiskondliku mõjuga projekti täielikul elluviimisel võib maksta kuni 500 000-eurosest fondist kuni 50 000 eurot ametniku kohta.
- Tasule ei kohaldu ATS § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga piirangud (kuni 20% aastasest põhipalgast).

Ametnikueetika avaliku teenistuse eetikaks

- **Ametnikueetika nõuded kohalduvad ka avaliku teenistuse töötajatele.** Ametniku eetikakodeksi järgimine on kohustuslik ametnikele. Ühiskondlik ootus on, samu põhimõtteid järgivad ka töölepingu alusel avalikus teenistuses olevad inimesed.
- Muudatusest mõjutatud sihtrühm on ametiasutuste töötajad (9200 isikut 2024. a seisuga) ja ametnikueetika nõukogu.

Ametniku staaž konkreetses asutuses oldud teenistusaja järgi

- Ametniku staaži hakatakse arvestama konkreetses asutuses oldud teenistusaja kontekstis, mitte enam avalikus teenistuses tervikuna oldud aja põhjal.
- Pikk koondamisest etteteatamise aeg teeb struktuurimuudatuste tegemise aeganõudvaks ja keeruliseks ning on suur erisus töölepinguseadusest, kus etteteatamise aeg sõltub töösuhte kestvusest viimase tööandja juures.
- Muudatus kohaldub pärast seaduse jõustumist teenistusse asuvatele ametnikele.

Rotatsiooni ameti- ja töökoha vahel. Ametniku ajutine konkursita värbamine

- Muudatusega võimaldatakse ametnikul roteeruda töötajaks ja vastupidi. Võimaldab kiiremini ja paindlikumalt muutustele reageerida ja sellest tulenevalt tööd ümber korraldada.
- Praegu saab tähtajalist üleviimist (rotatsiooni) kohaldada vaid ametnik > ametnik ja töötaja > töötaja olukorras.
- **Ametikoha ajutine konkursita täitmine**, kui ametniku ajutise äraoleku tõttu on vaja kiirelt tagada tööülesannete täitmise järjepidevus.
- Ametiasutuse **töötaja/ametniku** võib **tähtajaliselt üle viia ametikohale/töökohale** kuni 18 kuuks.
- **Ametniku** võib **ajutiselt konkursita värvata** kuni 18 kuuks (õigus pikendada).

Muutuvpalga piirmäär kuni 30% kalendriaasta põhipalgast

- Ametiasutuste palgasüsteem koosneb põhipalgast ja muutuvpalgast ja lisatasudest.
- **Muutuvpalk on palga ebaregulaarne osa**, mida kasutakse preemiana, tulemustasuna või ajutiste lisaülesannete tasuna.
- Kehtiva seaduse kohaselt võib **muutuvpalka** kalendriaasta jooksul põhipalgale juurde **maksta kuni 20 protsenti ametniku** kalendriaasta põhipalgast.
- ATS muudatus **võimaldab erakorralistel juhtudel** maksta muutuvpalka **kuni 30 protsenti ametniku või töötaja** kalendriaastasest põhipalgast. Erakorralisuse tingimused määratlevad asutused oma palgajuhendis.

Ajutine tippjuht sisekonkursi või rotatsiooni korras

- Emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel viibiva **tippjuhi ametikoha võib täita sisekonkursi või tähtajalise üleviimise korras asendatava naasmiseni.**
- Kehtivas korras on tippjuhtide ajutine asendamine ilma avalikku konkurssi korraldamata lubatud maksimaalselt 6 kuud 12-kuulise perioodi ehk aasta jooksul. Pärast poolt aastat tuleb teha avalik konkurss.

Palgakomponentide sätestamine töötajatele

- Töötajate makstavad palgakomponendid ühtlustatakse ametnike omadega.
- Töötajale ei tohi maksta ühtegi lisatasu, mida seaduses ei ole nimetatud. Muudatus allutab ka töötajad muutuvpalga määradele.
- Muudatus aitab kaasa avalike vahendite kasutamise läbipaistvusele, palgakorralduse selgusele ja teenistujate võrdsele kohtlemisele. Muudatus mõjutab ca 9200 töötajat.

Muud muudatused

- Võrdsete ametnike koondamise korral, jäetakse **eesõigus ametikohale vaid alla kolmeaastast last kasvatavale ametnikule**. Kehtivas korras on see õigus alla seitsmeaastast last kasvatava ametnikul.
- Laiendatakse teenistusülesannete täitmisel viga saanud ametnikule kulude hüvitamist **raviga seotud sõidu- ja majutuskulude hüvitamisega**.
- **Puhkuse aegumine peatub** ajaks, kui töötaja on ajutiselt töövõimetu või kui töötaja ei saa puhkust kasutada tööandjast tuleneval põhjusel.
- **Ületunnitöö** hüvitatakse vaikimisi vaba ajaga, ühtlustades ATSi TLSiga. Rahas tuleb maksta ametnikule 1,5-kordset põhipalka.
- **Vorminõuete (allkirjade) leevendamised** avaldustele, kuivõrd palju on RTIP põhine, kus on isik tuvastatud elektrooniliselt.
- Võimalus taotleda **ametniku enda algatusel teenistusest katseajal vabastamist**. Ei pea ootama n.ö mittehakkamasaamise hinnangut. Seotud töötuskindlustushüvitise saamisega.
- Muudetakse määruste otsustustasandit või jäetakse välja. Muudatusega nähakse valdkonna eest vastutavale ministrile ette õigus ametnike värbamise ja valiku korra ja teenistuskohdade klassifikaatori kehtestamiseks.
- **Rakendussätte** kohaselt loetakse 2026. aasta 1. juulil teenistuses olev ATS § 23 lõike 2 punktis 2¹ nimetatud **juht ja valitsusasutuse juhi asetäitja ametisse nimetatuks kuni 2031. aasta 30. juunini**. **PS komisjonile esitatud muudatusettepanek – uus tähtpäev 2031. aasta 31. detsember.**
- Eelnõu on kavandatud **seadusena jõustuma 1. juulil 2026. a**. **PS komisjonile esitatud muudatusettepanek – ATS jõustuks 2027. aasta 1. jaanuaril.**

RAHANDUSMINISTEERIUM

Tänan!

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

KOV finantsjuhtimise seadus

Sulev Liivik

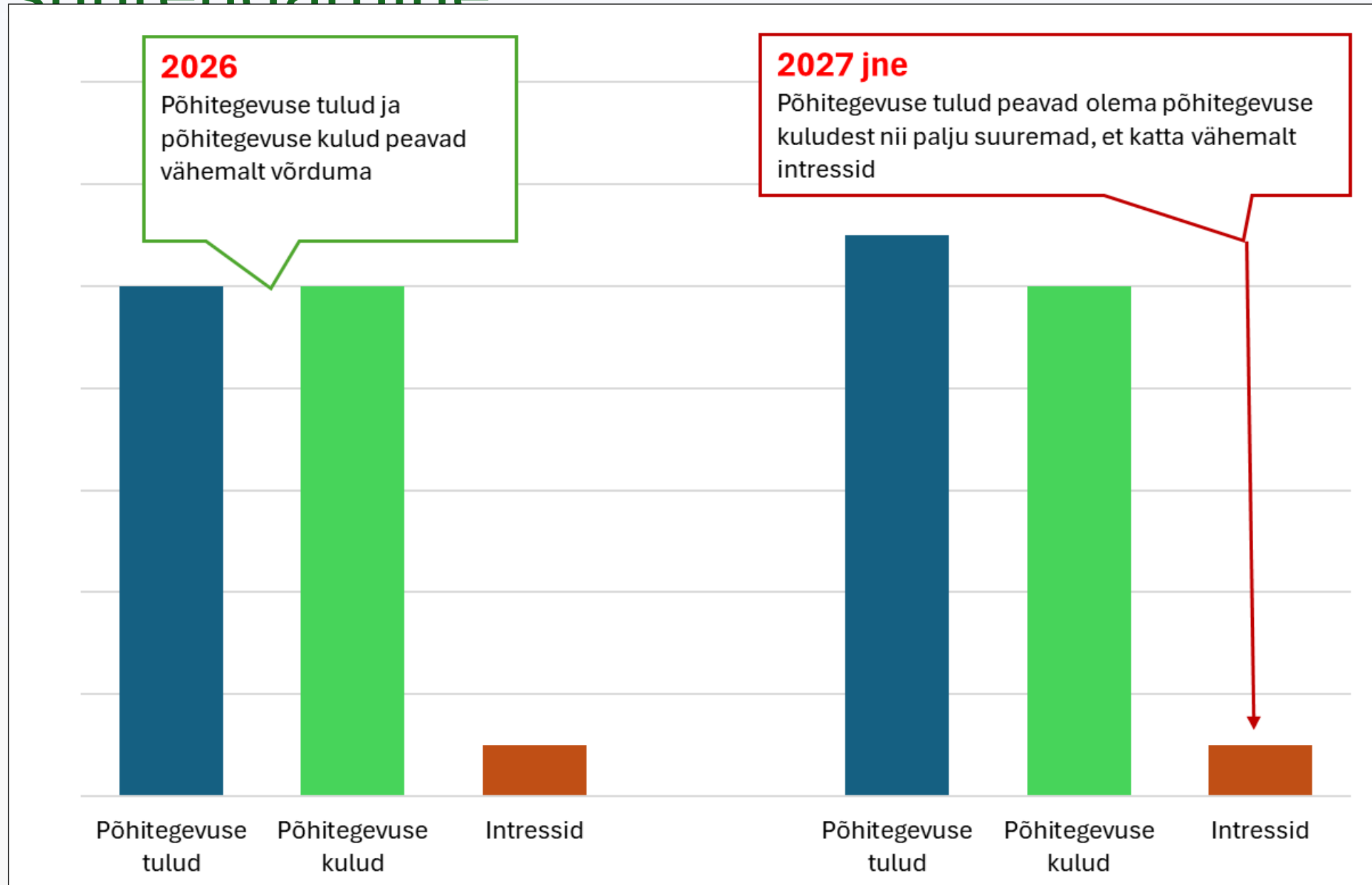
KOFS muutmine

- Aluseks on koalitsioonilepe ja valitsuskabineti 11.04.2024. a otsused.
- Eelnõu on kantud eesmärgist muuta KOVide jaoks elu lihtsamaks ehk vähem reegleid ja rohkem iseotsustamise õigust.
- Laenu reeglite soodsamaks muutmisega parandame investeerimisvõimekust ja leevendame kasvavate KOVide Robin Hoodi mõjusid.
- Samal ajal nõuame suuremat põhitegevuse tulemit ja reeglite rikkujate suhtes järelevalve tõhustub.
- Eelnõu muudatused on KOVidega tihedas koostöös läbi töötatud.

Netovõlakoormuse piirimaara soodsamaks muutmine

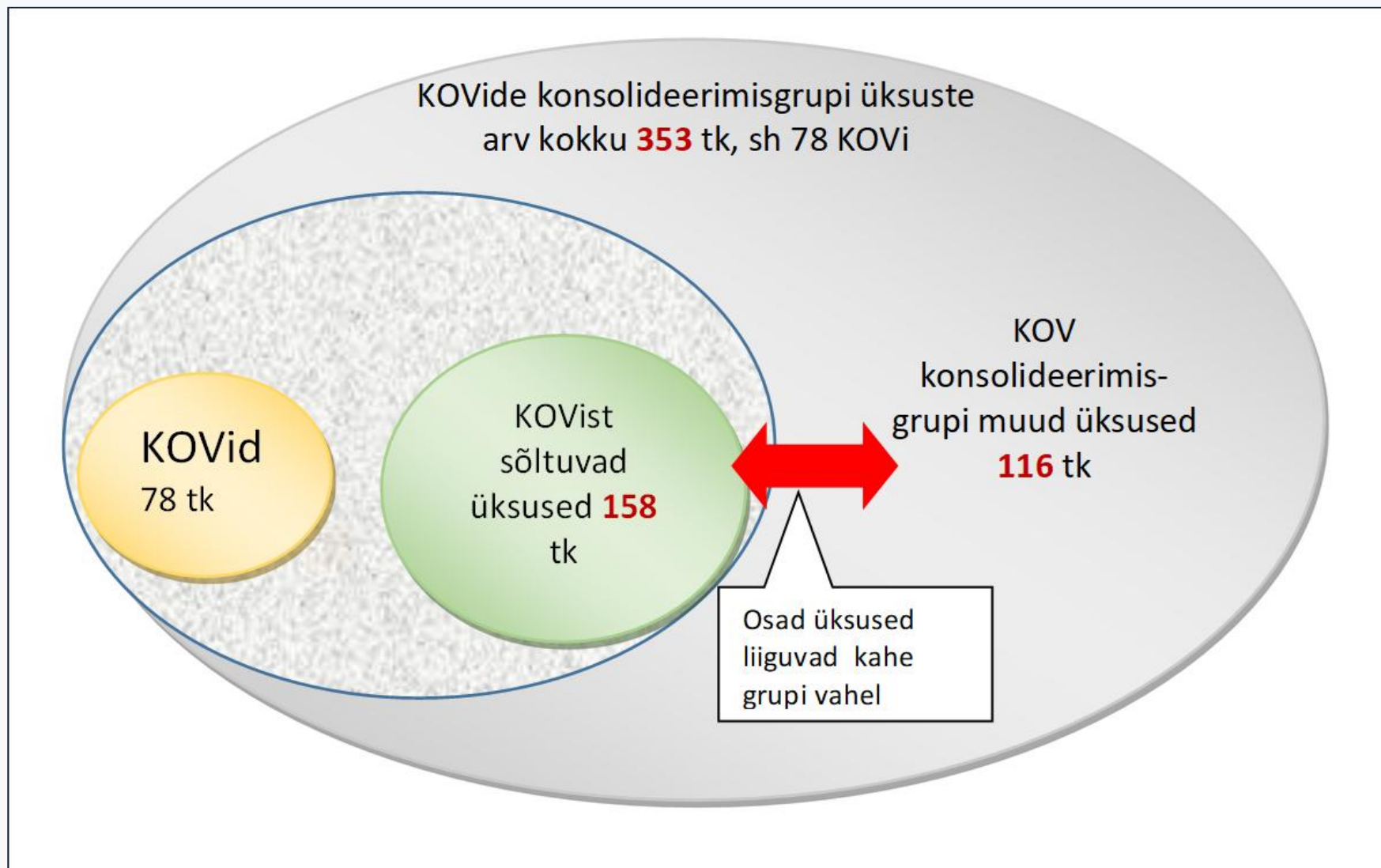
	Vastavalt kehtivale KOFS-ile		KOFS muudatus	
	2025	2026	2027	2028
Netovõlakoormuse ülemmäär (olenevalt kumb järgmisest on suurem)				
Finantsiliselt paremas olukorras KOVidele Põhitegevuse tulem korrutatuna kordajaga, aga mitte rohkem kui 100% põhitegevuse tuludest	9-kordne	8-kordne	8-kordne <i>Varem 7-kordne</i>	8-kordne <i>Varem 6-kordne</i>
Finantsvõimekusest mitte sõltuv baasmäär Protsent põhitegevuse tuludest	75%	70%	70% <i>Varem 65%</i>	60%

Nõutava põhitegevuse tulemi piirmäära suurendamine

2027. a on esimene aasta kui peab täitma

KOV arvestatavate KOV konsolideerimisgrupile üleminek (muudab KOVidele elu lihtsamaks)

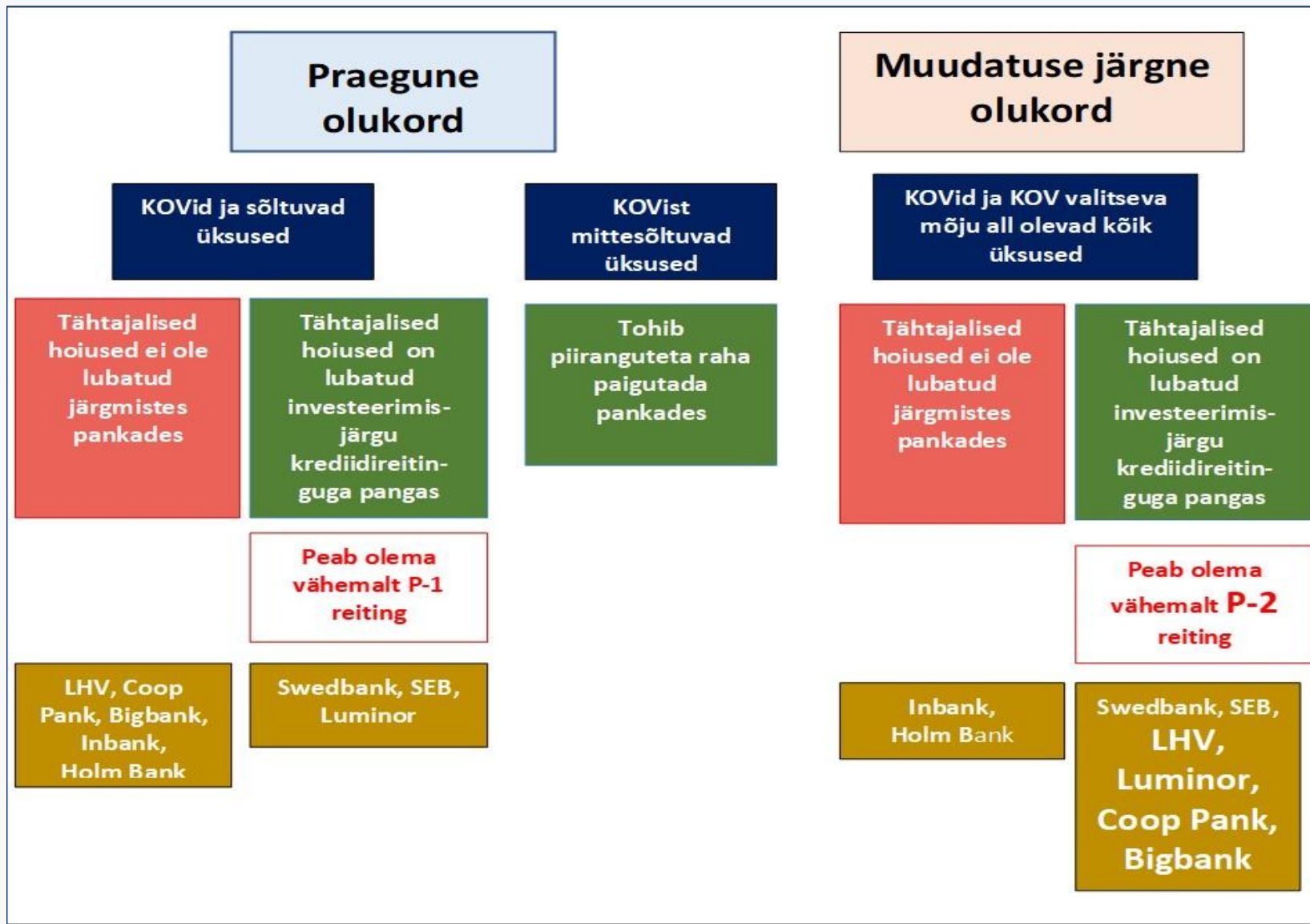

2027. a on esimene aasta

KOV arvestusüksuselt KOV konsolideerimisgrupile ülemineku mõni

	PRAEGUNE SEADUS				UUS
KOFS reegel	KOV	KOVist sõltuv üksus	KOV arvestusüksus (KOV+ sõltuvad üksused)	KOV konsolideerimis-grupi muu üksus	Kõik KOV konsolideerimisgrupi üksused
Netovõlakoormuse ülempiir	Jah	Peab järgima arvestus-üksuse piirmäära	Jah	Ei	Peab järgima konsolideerimis-grupi piirmäära
Põhitegevuse tulemi lubatava väärtuse nõue	Jah	Peab järgima arvestus-üksuse piirmäära	Jah	Ei	Peab järgima konsolideerimis-grupi piirmäära
Likviidsete varade hoidmisel pankade krediitdireitingutega arvestamine	Jah	Jah	-	Ei	Jah
Aktsiate ja osade omamine ainult omavalitsuse ülesannete täitmise eesmärgil	Jah	Ei	-	Ei	Jah
Laenude andmise keeld erasektori juriidilistele isikutele ja füüsilistele isikutele	Jah	Jah	-	Ei	Jah (va üks erand)
Laenude võtmine ainult	Jah	Ei	-	Ei	Jah

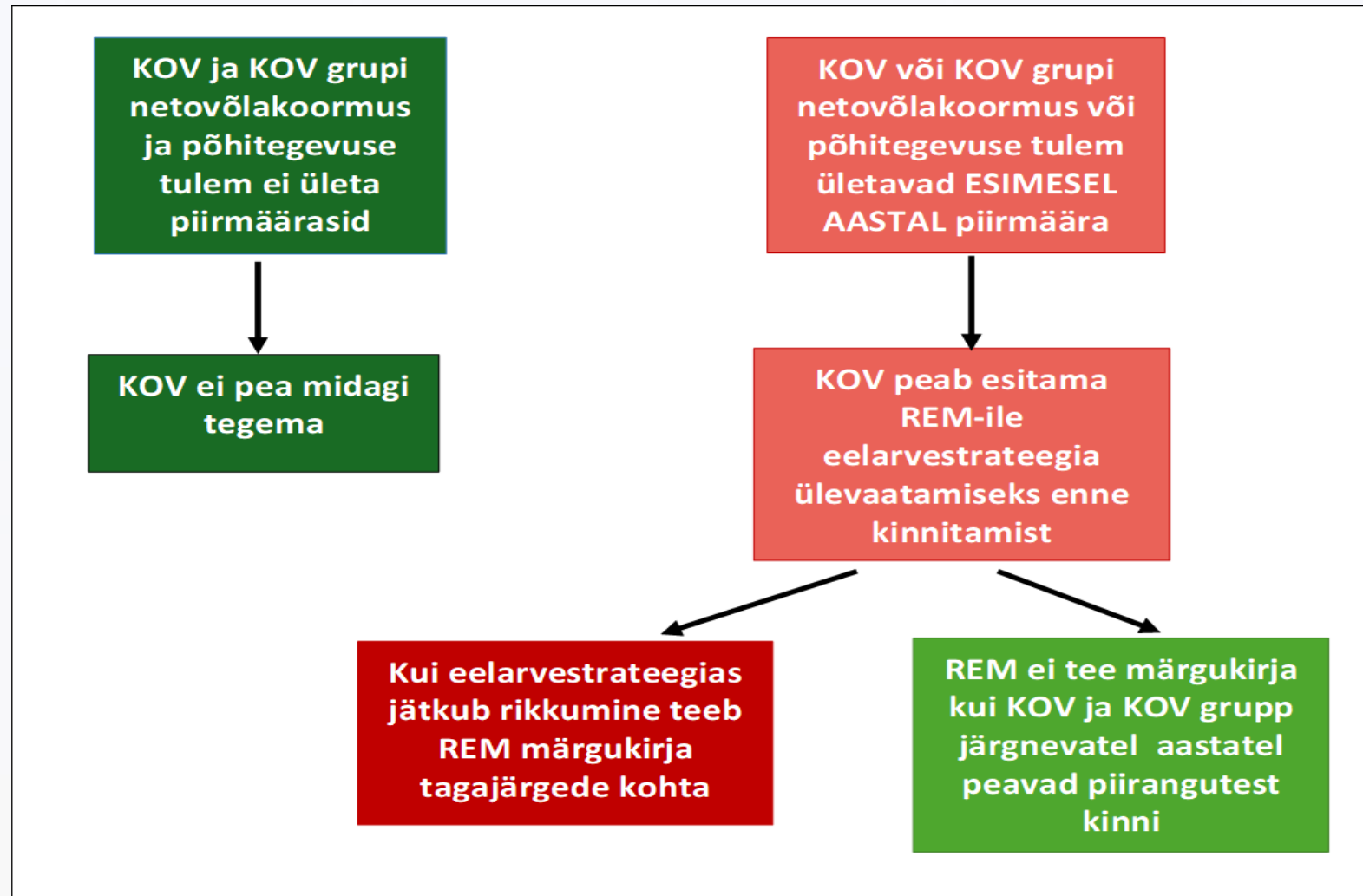
Likviidsete varade paigutamise reeglite soodsamaks muutmine

Alates 2027. a

KOV ja konsolideerimisgrupp

Finantsdistsipliini mittetäitmise tagajärjed

**2028. a on
esimene
aasta**

**Kui netovõlakoormus ja põhitegevuse tulem ei vasta piirmääradele 2 a
järjest, käivitub korrigeerimismenetlus**

Muud peamised muudatused

- Arengukava ja eelarvestrateegia volikogus kinnitamise tähtaeg nihutatakse 15. oktoobrilt 30. novembrile. Eelarvestrateegia ja eelarve protsessid saab ühildada (jõustus 2026. a algusest).
- Volikogus eelarvestrateegia eelnõu muutmise ettepanekule tuleb selle algatajal lisada põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta (jõustus 2026. a algusest).
- Muudatus näeb ette, et lisaeelarvet ei pea tegema, kui eelarve täitmisel selgub, et nt majandamiskulu peab kajastama investeeringuna või vastupidi (jõustus 2026. a algusest).
- Kui lepingust tingitud väljaminekuga ei ole eelarvestrateegias arvestatud, võib volikogu kehtestada tingimused, millal valitsus võib sellise lepingu sõlmida volikogus käimata (jõustus 2026. a algusest).
-

Muud peamised muudatused

- Volikogu võib kehtestada aasta alguses eelarve vastuvõtmise viibimisel nn 1/12 reegli. Kui ei kehtesta kehtib KOFS 1/12 üldreegel (jõustub alates 2027. a).
- Revisjonikomisjon ei pea avaldama, kas toetab majandusaasta aruande kinnitamist (jõustus 2026. a algusest).
- Majandusaasta aruande tegevusaruandes tuleb anda ülevaade sisekontrollisüsteemi rakendamisest. Rakendatakse esmakordselt 2026. aasta majandusaasta aruande koostamisel 2027. a kevadel.
- §-ga 36¹ nähakse ette volikogule volitusnorm määrusega KOV finantsjuhtimise tingimuste ja korra kehtestamiseks (jõustus 2026.a).
-

Toetused tulubaasi

- Õppevahendite toetus on tasemel 57 € õpilase kohta alates 2011.
- Täiendkoolituse toetus on tasemel 12 € õpilase kohta alates 2013/2015.
- Juhtimiskulude toetus on tasemel 92 € õpilase kohta alates 2013/2015.
- Koolilõuna toetust on suurendatud 0,78 eurolt 1,0 eurole päevas õpilase kohta 2018.
- Huvitegevuse toetus, mis 2018. aastast loodi summas 14,25 mln eurot, on tänaseks mitme kärpe tulemusena langenud 9,25 mln eurole.
- Kohalike teede hoiu toetus on püsinud 29,3 mln euro tasemel aastast 2013 (ja on võrdne 2007. aasta tasemega).
- Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetuse maht ei ole muutunud selle toetuse loomisel toetusfondis alates 2017. aastast.
- Tõhustatud toe või eritoe rakendamiseks antav tegevuskulutoetuse määr on iga-aastaselt kasvanud ja on kasvanud 2025 vs 2018 kokku 22%.
- KOV tulumaks ja SKP on kasvanud perioodil 2025 vs 2016 vastavalt 117% ja 89%.

Toetused tulubaasi

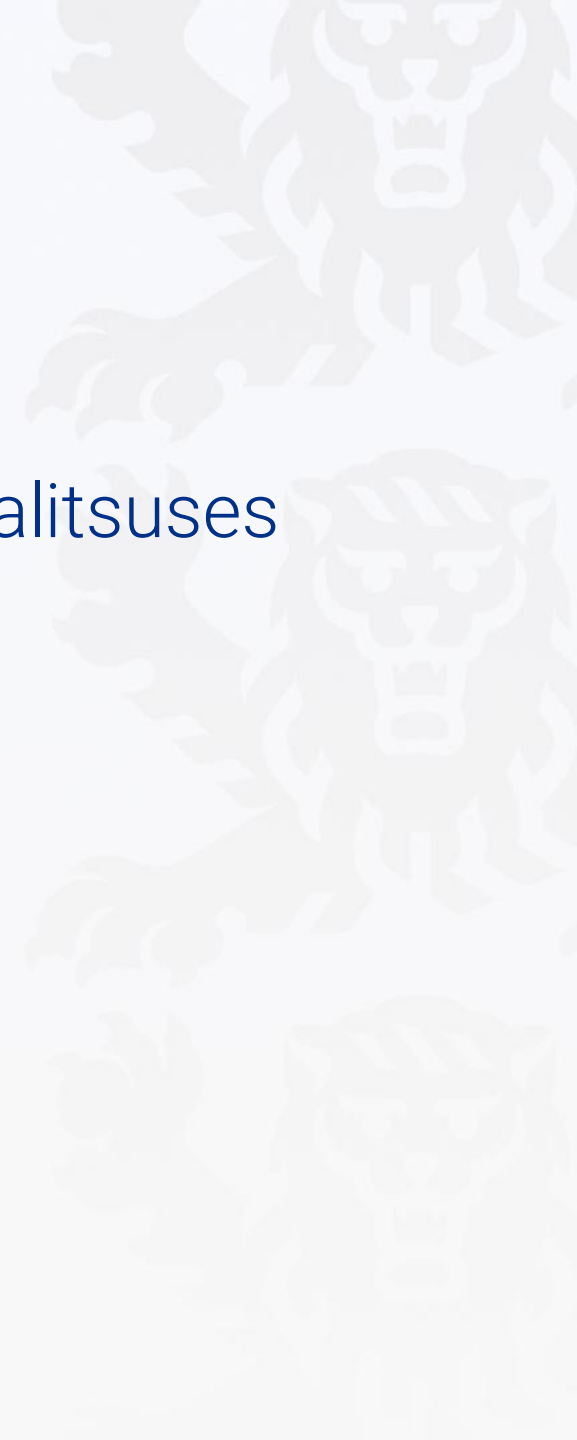
Eelarverida (mln eurot)	2027	2028	2029	2030
Tulumaks	68,1	77,6	81,0	84,1
Tasandusfond (v.a 1 kuu tulumaksu hüvitis)	47,3	47,3	47,3	47,3
<i>sh üleminekumehhanism</i>	<i>21,3</i>	<i>18,8</i>	<i>12,2</i>	<i>9,4</i>
1 kuu tulumaksu hüvitis	6,2	-	-	-
Kokku	121,6	124,9	128,3	131,4

Muudatuste mõju

Kohalik omavalitsus	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
Tallinna linn	0,1%	0,2%	0,4%	0,5%	0,6%	0,7%	0,8%	0,9%	1,0%	1,1%	1,2%	1,2%
Harjumaa tulukad	-0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%
Muu Eesti tulukad	-0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Keskused	-0,1%	0,0%	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,9%	1,0%	1,2%	1,3%	1,5%	1,6%
Keskus tagamaaga	0,0%	0,1%	0,3%	0,4%	0,5%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%
Osaliselt tagamaalised	0,0%	0,1%	0,3%	0,4%	0,6%	0,7%	0,9%	1,1%	1,2%	1,3%	1,4%	1,5%
Tagamaalised	0,0%	0,1%	0,4%	0,5%	0,7%	0,9%	1,0%	1,2%	1,4%	1,5%	1,7%	1,8%
KOKKU	0,0%	0,1%	0,3%	0,4%	0,5%	0,6%	0,7%	0,8%	0,8%	0,9%	1,0%	1,1%

Edasine tegevusplaan

- Eelnõu koostamine märts 2026
- Eelnõu kooskõlastamine aprill-mai 2026
- ELVL taotletud lisaraha arutelu Vabariigi Valitsuses septembris

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Tänu

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Toetuste kajastamine Konsolideerimiskanded

Erki Paul Ridal

Riigi Tugiteenuste Keskus

Riigiarvestus 20.04.2026

Toetuste liigid

- Kodumaine sihtfinantseerimine
 - Tegevuskuludeks 350000
 - Põhivara soetuseks 350200 ja rahavoog eristab
 - 01 toetus otse tarnijale, 05 rahaline toetus, 19 tasuta saadud vara
 - Näiteks KIK, REM, kus toetuse andja maksab otse hankijale, siis rahaline toetus tarnijale ja RV kood 01.
- Välismaine sihtfinantseerimine
 - Tegevuskuludeks 350020 + Allika kood 21, 33, 39
 - Põhivara soetusteks 350220 + Allika kood 21, 33, 39 + RV kood (sama tähendusega)
- Tegevustoetused – põhikirjaliste ülesannete ja arengudokumentidega määratud eesmärkide saavutamiseks
 - 352100 konto – kajastatakse tuluna laekumise hetkel.
 - Toetuse väljamakseid peaks tegema vaid ulatuses, mis on saajal reaalselt vajalik ja on võimeline ka ära kasutama.

Toetuste ettemaksed ja nõuded

- Jagunevad

Tegevuskuludeks	Põhivara soetuseks
103550 Nõue	103556 Nõue
103850 Antud ettemaks	103856 Antud ettemaks
203550 Kohustis	203556 Kohustis
203850 Saadud ettemaks	203856 Saadud ettemaks

- Vaja lisada allika kood
 - 60 – kodumaine
 - 21, 33, 39 välismaine

Probleemid

Nõuetes ja kohustistes ei eristata põhivarade osa – kuigi toetus on nii tegevuskuludeks kui põhivara soetusteks

Kogu toetuse ettemaks kajastatud ühe allikaga – kuigi on saadud ka riiklikku kaasfinantseerimist (allikas 60)

Allikad ei ole vastavuses rahastaja kannetega – nt rahastaja andis Euroopa Liidu struktuurivahendite toetust 21, saaja näitab 39 või midagi muud.

Välisetoetuse asemel näidatakse allikat 60.

Probleemid allikatega – 21, 33, 39, 60

- Saadud toetuse ettemaks kajastatakse ühe allikaga
- Tuludesse kantakse ja ettemaksu vähendatakse teise allikaga
- Tehakse toetuse ettemaks ühe allikaga
- Kuludesse kantakse teise allikaga
- Bilansilistel kontodel tekivad sellisel juhul miinussaldod ühe allikaga

Tulude vastandamine ÜE §25 lg 1

Sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil

Probleemid:

- 1) **Tulud ei ole kajastatud – kuigi kulud ja põhivara soetused tehtud**
tulukanded tuleb teha igakuiselt
- 2) **Tulukanded ei ole vastavuses kulude ja tehtud põhivara soetustega**
- 3) **Saadud ettemaksed ei jagune põhivara soetuste ettemakseteks või nõueteks põhivara toetusteks**
- 4) **Allika koodid ei ole õiged – kogu ettemaks ühe allikaga**
- 5) Projekti aruandlus esitatakse projektijuhi poolt finantsiga kooskõlastamata
- 6) Projektijuhil on eraldi aruandlus, mis ei ühti finantsi infoga
- 7) Finants saadab toetuse andjale sihtfinantseerimise teatise, kuid raamatupidamises ikkagi kannet ei tee

Finantsaruandluse protsess KOVis

- Miks lähevad aruanded KOVist rahastajale välja ilma finantsi kooskõlastuseta?
- Kaardistage KOV tegevused projektiaruandluses
 - Kes osalevad protsessis
 - Kuidas hoitakse finantsinfot ja alusdokumente
 - Kuidas koostatakse aruandlus rahastajale
 - Kes aruandluse kinnitab, sh finantsosakond
 - Andmete vastavus aruandluses ja projektiarvestuses
 - Kannete tegemine finantsis
- Kuidas protsess välistab topeltarvestuse projektijuhtide ja finantsosakonna poolt

Teatised aasta lõpu nõuetest ÜE § 25 lg 7

- Kui saajal on aasta lõpu seisuga sihtfinantseerimisega seotud nõudeid või kohustisi andja või vahendaja ees, esitab saaja andjale või vahendajale sihtfinantseerimisega seotud nõuete ja kohustiste kohta aasta lõpu seisuga teatise.
- Probleemid:
 - Teatis esitatakse, kuid finantskandeid ei tehta
 - Teatise ei esitata, kuid saldode võrdlemisel selgub, et tulud-kulud, nõuded-kohustised ei ühti, kuna andmed on saadud projektiaruandest
 - Teatise alusel esitatud andmed jäetakse korrigeerimata projektiaruandluse kajastamisel

Toetuste vahendamine ÜE § 24 lg 5

- Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude või varade soetuseks.
- Vahendamise korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

Kodumaine	Välismaine
350010=450010 tegevuskuludeks	350030=450030 tegevuskuludeks
350210=450210 põhivara soetusteks	350230=450230 tegevuskuludeks
	Nõutud allikas 21 EL, 33 RRF või 39 Muud

Vahendamise kajastamise probleemid

- Kulud tehtud – tulud kajastamata (ja ka vastupidi)
- Välistoetus vahendatakse kodumaisena
 - 450010 (kodumaine) ei käi kokku 350030-ga
 - 450210 (kodumaine) ei käi kokku 350230-ga
- Vahendamise kulu on kajastatud aga tulu vahendamisest mitte
 - tulu on 350020 või 350220 kontol – peab olema vahendamisel
- Allika koodid segamini välistoetuste vahendamisel
 - Saadud tuludes 21, vahendatakse 39

Rahavoogude aruandes põhivara soetused

- Põhivara soetused kontolt 154, 155, 156, 157 RV koodiga 01 (miinus ehk kulu)
- Põhivara soetuste käibemaksukulu kontolt 601002
- + Kapitalirendikohustiste lisandumine 208200 RV05 + 258200 RV05
- + Toetus otse tarnijale põhivara eest **350200 ja 350220 konto RV01**
- + kohustised põhivara soetuse eest 201010 ja 250010
- Kohustised põhivara soetuseks eelmine periood 201010 ja 250010

TP koodid toetuste andjatel

- Riigikassa – rahandusministeeriumi osakond, kes teenindab riigiasutusi maksete sooritamisel ja laekumiste kogumisel
- Kassaline teenindamine toimub **asutustele kuuluvate kontode kaudu** e-riigikassa vahendusel
- Arvelduskontod kuuluvad Rahandusministeeriumile, kuid raha liikumine on eristatud asutuste kontode kaupa
- **TP tuleb määrata toetustel rakendusasutuse järgi**

TP koodi määramine

- SFOSis toetuste üldandmetes rakendusasutus välja toodud
 - Rakendusasutuse TP koodiga tuleb kajastada kogu toetust
 - Otsuse teeb rakendusüksus
 - Pangakonto väljavõttel võib kõigil juhtudel olla konto omanikuks(ülekande tegijaks) Rahandusministeerium
-
- Paluge, et ka raamatupidajad lisatakse SFOS-süsteemi vaatlejaks
 - Vaatamisõigused tuleb lisada projektide põhiselt

Toetuse allika määramine

- Projektikood algab 2021-2027 – välisabi ja võib olla ka riiklik kaasfinantseerimine (reeglina allikas 21, kaasfin 60)
- Norra ja Šveitsi toetusmeetmed – 39
- Kui projektikoodis KLIIMA 2.8 – moderniseerimisfond –A 21 või KLIIMA 2.9 – kodumaine – allikas 60
- Projektikood algab RE või RES – riigieelarveline toetus A 60

TP koodi muutused

- Asutused on liikunud ministeeriumite vahel
- Toetuste rakendamine on liikunud ministeeriumite vahel
- Vaadake üle tüüpkanded – kas on muutused tehtud kliendi osas
- Vaadake üle SFOSist rakendusasutused
- Pöörduge riigiarvestuse spetsialisti poole, kui ebakindlus rakendusasutuse ja kaasfinantseerimise osas

Toetuste saamise bilansivälised nõuded

Bilansivälised andmete esitamise vastutus on KOVil ja igal asutusel

- 912010 Toetuse saamise nõue + Allika koodid
- 911010 Toetuste andmise kohustised – Allika koodid

Lepingud või rahastamise otsused olemas

Väljamakseid veel pole või osalised väljamaksed tehtud

Probleemid: toetuste rahastamise otsuste info ei jõua finantsüksuseni

Toetuste bilansiväline info jääb kajastamata

Bilansiväline info esitatakse aastaaruandes, kuid SALDO-s jäetakse kajastamata.

Konsolideerimine

1. Konsolideerimisüksuste andmikud lõpuga 399 ja 499
2. Põhilised tehingud
 - kapitaliosaluse põhimõttel osalused valitseva mõju all olevates üksustes ja sidusüksuste osalused
 - Põhivara soetused
 - Varade üleandmised mitterahaliste tehingutena netovaras
 - Varade üleandmised mitterahaliste toetustena
3. Arvestuspõhimõtete erinevuste korrigeerimised

KOV grupi aruandlus

- KOV vastutab kogu grupi aruande eest. Peab jälgima:
 - grupi kõik asutused esitavad andmed (tähtaegselt)
 - grupi sisetehingud on vastavuses
 - grupi aruandlus on tasakaalus

KOVile on antud haldusala kasutaja õigused

Saate vaadata grupi asutuste andmeid ja võrdlusandmeid

Saate vaadata tehingute võrdlust TP koodide kaupa – näete vastavusi

Saate vaadata üle RV kontrollide aruandlust

Konsolideerimisandmikud 399 ja 499

- Valitsussektori konsolideerimisandmik 399
 - Esitatakse igakuiselt
 - Vajalikud kanded teha igakuiselt, kui tehingu vastaspoole TP koodi neljas number on 3.
- Ärisektori konsolideerimisüksus 499
 - Esitatakse kord kvartalis
 - Konsolideerimiskanded, kui üks tehingu osapool on valitsussektori väline (TP koodi neljas number 4,5,6)

TP koodi muutused

- Statistikaamet viib läbi turutestid
 - Vaatab valitseva mõju olemasolu
 - Peamisi tuluallikaid viimastel aastatel
 - Sõltumatus - võime teenida tegevuskuludeks vajalikke vahendeid
- Kui üksus klassifitseeritakse ringi ja saab uue TP koodi (info novembris)
 - Kõik algsaldod esitatakse uue TP koodi all RV koodiga 00
 - Konsolideerimisüksuse kanded tõstetakse ringi samuti 499->399 (või vastupidi)
- Eelistame detsembrikuuga tõstmist tagasiulatuvalt
 - Kõik aruandeaasta tehingud esitatakse uue TP koodi all
 - Kõik võrdlustehingud (tulud-kulud, nõuded-kohustised, vara soetused) tuleb viia üle uuele TP koodile – vana kood annab veateate
 - RV00 algsaldo kontroll kuvab veateadet, kuna uut TP koodi võrdlusaastas ei ole

Uued loodavad üksused – ÜE § 3 lg 8

- Avaliku sektori üksus, kes asutas, soetas, võõrandas, likvideeris või reorganiseeris teise avaliku sektori üksuse või sidusüksuse, esitab muutuse kohta informatsiooni **e-posti teel** hiljemalt muutuse jõustumisel Riigi Tugiteenuste Keskusele.
- Kontaktisikuks riigiarvestuse spetsialistid
- Infot tuleb anda ka ühiselt asutatud üksuste kohta
- Üksuse likvideerimisel – tegutsemise ajal kuni lõpetamiseni tekkinud tulud-kulud ja põhivara liikumised esitatakse kuni majandusaasta lõpuni (need tehingud on konsolideeritud aruande osa)

Tulemid kapitali osaluse meetodil

Konto	TP	RV	Summa
D 150020	TP kood	21	10 000
K 652000	TP kood		10 000

- Tüüpkanne
- Tulem suurendab (kasum) või vähendab (kahjum) netovara, mis asutaja poolel kajastub osaluse muutuses
- Tulemid kajastatakse konsolideerimisüksuses
- Kui osaluse saldo muutub negatiivseks konsolideerimisüksuses
 - Vajalik teostada osaluse allahindlus asutaja finantsaruandes
 - Kui järgneb kasum, siis allahindlus tühistatakse ja jätkatakse taas kapitaliosaluse põhimõttel kajastamist konsolideerimisüksuses

Dividendid konsolideerimisüksuses

- Dividendi saaja kajastab laekunud dividenditulu 652010
- Konsolideerimisgrupi aruandes tähendab dividend maksja poolel netovara vähenemist ja saaja poolel osaluse vähenemist
- Kuna dividendi otsus ja väljamaksed on sageli eri perioodides, siis vaja võtta üles dividendi nõue ja kohustis

Asutaja	Asutaja	Asutaja	Maksja	Maksja	Maksja
D 150200	RV23	-10 000	D 298001	RV43	10 000
K 652010		-10 000	K 203210	RV43	10 000
D 103110	RV23	10 000	D 203210	RV06	10 000
K 103110	RV02	10 000	K 100100		10 000

Varade üleandmine ÜE § 18 lg 6

- Valitseva mõju all olevate üksuste vahelisi tehinguid, mis erinevad tavapärasest majandustegevuse tehingust, kajastatakse omakapitali muutuse, mitte tulemiaruaruande kaudu.

Rajatise üleandmine (Saaja poolel võib tekkida netovaras osalus, ülekurss või on ka ainult akumuleeritud tulemi muutus)

Andja	RV	Summa	Saaja	RV	Summa
D 150200	17	10 000	D 154000	18	10 000
K 155109	17	12 000	K 298001	18	10 000
D 155119	17	2 000			

RV17/18 konsolideerimine

- Vara kontodel RV 17 ja 18 ei nõua TP koodi
- Vaja käsitsi elimineerida põhivara liikumine kannetega 399/499 üksuses (vastavalt sellele, kes on PV saaja)

kanded rida-realt tagasi

Konto			
K 154000	RV18	10 000	Tagasi RV18
D 155109	RV17	12 000	Tagasi RV17
D 155119	RV17	-2 000	Tagasi RV17
D 154000	RV13	10 000	Viidi KV-sse
K 155109	RV13	-12 000	Viidi KV-sse
K 155119	RV13	2 000	Viidi KV-sse

Põhivara tasuta üleandmine §44 lg3 ja lg4

- Valitseva mõjuga üksuste puhul ei peaks esinema
- Kui siiski nii on otsustatud, siis põhivara kontodel RV kood 24/19
- Üleantava vara jääkväärtus kontole 450200 ja vastu võetud vara väärtus kontole 350200

RV24/19 konsolideerimine

- Põhivara liikumine vaja elimineerida konsolideerimisüksuses 399/499
- Kanded võtta tagasi rida realt
- ÜE §18 lg 4 prim 1 – õiglaseks väärtuseks üleandja jääkväärtus tingimuste täidetuse korral, sh vara saaja on äriühing, kelle asutaja või omanik on 100% ulatuses üks isik,
- *sh riik, või vara saaja on sihtasutus või mittetulundusühing, kelle asutajad või omanikud on 100% ulatuses avaliku sektori üksused.*

Konto			
K 154000	RV19	10 000	Tagasi RV19
D 155109	RV24	12 000	Tagasi RV24
D 155119	RV24	-2 000	Tagasi RV24
D 154000	RV13	10 000	Viidi KV-sse
K 155109	RV13	-12 000	Viidi KV-sse
K 155119	RV13	2 000	Viidi KV-sse

Eelarve täitmine SALDO-s

- Mitterahaline toetusena üle antud vara jääkväärtus
- Tehingu rahavoo kood 24
- Elimineeritakse eelarve täitmise aruandes real
 - Ülalnimetatata üldised valitsussektori kulud
- Soovitav tegevusala 01800 või 01110
 - Sel juhul ka jääkväärtuse kulu kontolt 450200 jõuab samale eelarve reale
 - Vastasel juhul jääkväärtuse kulu muul tegevusalal ja elimineerimine üldistes valitsussektori kuludes

Näide eelarve aruandest

Valla- ja linnavolikogu 01110	51 035,00	47 314,08
Valla- ja linnavalitsus 01112	640 101,00	767 038,56
Reservfond	50 684,45	0,00
Muud üldised valitsussektori teenused 01600	14 000,00	13 409,46
Valitsussektori võla teenindamine 01700	224 170,00	186 493,14
Ülalnimetamata üldised valitsussektori kulud 01800	40 000,00	-92 895,48
	sh kulud	38 296,00
	sh vara RV24 tehing	-131 191,48
Üldised valitsussektori teenused kokku	1 019 990,45	921 359,76

450200 konto kulud RV24
kajastati erinevate TA koodidega
Sh 01112

* Linnavalitsuse real ülekulu
* Ülalnimetamata üldised
valitsussektori kuludel täitmine
miinuses

Finantsarvestus on korrektne, kuid eelarve täitmine võib näidata negatiivset tulemust – metoodika mõju tegevusala kasutamisest eelarve aruandes andmete esitamisel.

PV: Tütarettevõtte müüb vara KOVile

- Tütar (TP552401) soetas varaobjekti summas 15000 (kajastas alltöövõttude kulukontol 552910 – erasektorist TP800599)
- Soetamisega kaasnesid hankekulud (oma töötajate poolt)
- Seade müüdi KOVile (TP552101) hinnaga 17 000, soetus kontol 155910 RV01

Konsolideerimine – üksuses 499

Konto	TP	TA	RV	Deebet	Kreedit	Selgitus
155910	552401	04900	RV01	-17 000		Sisesoetus tagasi
323290	552401				-17 000	Sise tulu tagasi
155910	800599	04900	RV01	17 000		Tegelik soetus TP 800599
552910	800599	04900		-15 000		Algne soetuse kulu tagasi
507000		04900		-1 494,77		Kapitaliseeritud tööjõukulu grupis
507020		04900		-493,27		Kapitaliseeritud tööjõukulu grupis
507040		04900		-11,96		Kapitaliseeritud tööjõukulu grupis

Põhivara ost-müük – RV01 ja RV02

- Grupi üksuste vahel põhivara ost-müük majandustegevusena
- PV kontodel RV02 ei nõua TP koodi ja vajab käsitsi konsolideerimist
- Põhivara jääkväärtus näidata kontol 381 **ostja TP koodiga – ei tohi ära peita 800599 kontole, kui vastaspool avaliku sektori üksus**
- Elimineerimine rida-realt tagasi võttes

PV: Tütarettevõtte müüb vara KOVile

- Tütar (TP552301) müüb põhivara jääkmaksumusega 15000 (oli arvel 155109 kontol – soetusmaksumus 17000, kulum 2000)
- Seade müüdi KOVile (TP552101) hinnaga 19 000, soetus kontol 155910 RV01 ja klassifitseeriti ringi kontole 155109

Konsolideerimine – üksuses 399

Konto	TP	TA	RV	Deebet	Kreedit	Selgitus
155910	552301	04900	RV01	-19 000		Sise soetus tagasi
323290	552301				-19 000	Sise tulu tagasi
155109			RV02	17 000		Müüdud vara maksumus tagasi
155119			RV02		2 000	Müüdud vara kulum tagasi
381127	552301			-15 000		Jääkväärtuse kulu tagasi
155109			RV23	-19 000		Ümberpaigutuse elimineerimine
155910			RV23	19 000		Ümberpaigutuse elimineerimine

155109 konto saldo konsolideerimisüksuses -2000 (miinus 2000= 17 000 – 19 000)

Tulevikus tekkiv täiendav kulum, kuna vara müüdi kõrgema hinnaga kui jääkväärtus

Seega on vaja elimineerida ka täiendava kulumi summa (kas ostu perioodis või kasutusperioodis)

Probleemid RV01/02 ost-müük

- Kui tehing konsolideerimata – grupi aruanne ei ole tasakaalus
 - Jääkväärtuse kulule ei vasta ühtegi tulu – ja see on viide, et vaja konsolideerida
 - Probleem – viiakse jääkväärtus valele TP koodile ja jäetakse konsolideerimata
 - Kogu põhivara tehing tagasi võtmata grupi aruandes
- Täiendavalt tekkiv kulum jäetakse tagasi võtmata
- Müüakse ühest varagrupist (nt PV) ja soetus teises varagrupis (KV investering)
 - Ümberklassifitseerimised elimineerimata/kajastamata (RV13/23/14)

Arvestuspõhimõtete erinevus (IFRS)

- Kui tütarettevõtte koostab IFRS aruannet, näiteks
 - Põhivara soetuste toetused saadud ettemaksetes
 - Kantakse tuludesse vara kasutusperioodis
- ÜE järgi tuleb toetuse tulu kajastada põhivara soetuse hetkel

Konsolideerimisel

- Võetakse tagasi põhivara soetuste ettemaksed
- Saadud ettemaks kajastatakse põhivara soetuse tuluna
- Tuludesse amortiseerimise kanded võetakse tagasi

Probleem: jälgida, et kanded tehakse õigetpidi või õige määrgiga

Näiteks, kui saadud toetuse ettemaks kontol 257100, siis elimineerimine samal kontol deebetis või kreditis miinusega. Jne.

Riskikohad KOVis ÜE rakendamisel

Riskikohad, mis tulenevad finantsprotsessidest, rollidest ja info liikumise puudulikust korraldusest

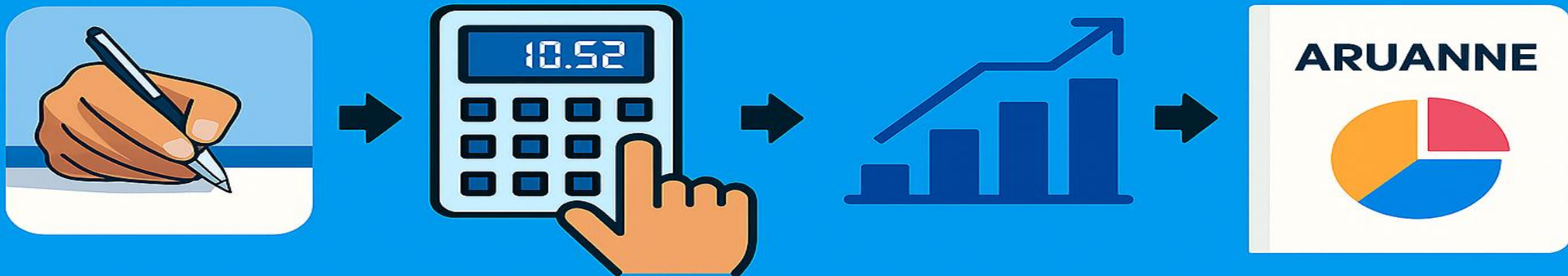
1. Sihtfinantseerimise tulu vale ajastus
2. Ettemaksete, nõuete ja kohustiste vale struktuur
3. Allika koodide ebaõige kasutus
4. Vahendamise vale kajastamine
5. Projektijuhtimise ja finantsi info lahknemine
6. Aasta lõpu teatised tegemata ja kajastamata
7. Bilansivälise info puudulik kajastamine
8. TP koodi vale määramine (maksja mitte rakendusasutuse järgi)
9. Konsolideerimata põhivara tehingud
10. Eelarve täitmise ja finantsarvestuse seoste metoodiline erinevus

Lähenevad tähtajad ja tegevused

- 25. kuupäev – saldo- ja makseandmike esitamine
 - Esitage alati selle hetke finantsandmete seis
 - Saate uuendada igal järgneval päeval
 - Esitada 399/499 üksused
- Auditeeritud aruannete edastamine RTK-le
- Kui on parandusi aastaaruandes – viimane aeg esitada e-kirjaga
- JULGE KÜSIDA: saada selge tehingu kirjeldus ja kajastamise küsimus
- Vajadusel lisa ka algdokument

Täna kuulamast!
Sisukad ja tulemuslikku koostööd!

LÕUNA
KOHTUME KELL 14:00

PÄEVAKAVA

Aeg	Teema
14.00 – 14:40	„Kust tuleb ja kuhu kaob raha?”
14:40 – 15:40	Ülli Kukumägi: „Kuidas päästa raamatupidaja I”
15:40 – 16:00	Kohvipaus
16:00 – 17:00	Ülli Kukumärgi: „Kuidas päästa raamatupidaja II”
17:00	Lõpusõnad

„KUST TULEB JA KUHU KAOB RAHA?“

ÜLLI KUKUMÄGI: „KUIDAS PÄÄSTA RAAMATUPIDAJA“